

VAI TRÒ CỦA DẠY HỌC THEO TÌNH HUỐNG TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG ANH PHÁP LÝ CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC KIỂM SÁT

Dương Thị Thu
Trường Đại học Kiểm sát

Tóm tắt: Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự gia tăng của các hoạt động pháp lý xuyên biên giới, việc nâng cao năng lực sử dụng tiếng Anh pháp lý cho sinh viên ngành luật trở thành yêu cầu cấp thiết. Tuy nhiên, đặc thù phức tạp về ngôn ngữ và tính trừu tượng cao của tiếng Anh pháp lý đặt ra nhiều thách thức trong giảng dạy theo phương pháp truyền thống. Bài viết này tập trung phân tích vai trò của dạy học theo tình huống (case-based learning) trong giảng dạy tiếng Anh pháp lý cho sinh viên, qua đó làm rõ cơ chế tích hợp giữa năng lực ngôn ngữ và năng lực nghề nghiệp. Thông qua phương pháp phân tích lý luận và tổng hợp tài liệu, nghiên cứu chỉ ra rằng dạy học theo tình huống góp phần phát triển năng lực giao tiếp pháp lý, tư duy phân biện và khả năng lập luận bằng tiếng Anh trong các bối cảnh nghề nghiệp cụ thể. Đồng thời, phương pháp này còn nâng cao khả năng ghi nhớ, tăng cường động lực học tập và khả năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Kết quả nghiên cứu khẳng định dạy học theo tình huống là một hướng tiếp cận hiệu quả, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo tiếng Anh pháp lý, đáp ứng yêu cầu phát triển nguồn nhân lực pháp lý trong bối cảnh toàn cầu hóa.

Từ khóa: dạy học theo tình huống; tiếng Anh pháp lý; năng lực giao tiếp pháp lý; tư duy phân biện; lập luận pháp lý; đào tạo ngành luật; hội nhập quốc tế.

THE ROLE OF CASE-BASED LEARNING IN TEACHING LEGAL ENGLISH TO STUDENTS AT VIETNAM PROCURATORATE UNIVERSITY

Abstract: In the context of deep international integration and the increase in cross-border legal activities, improving the legal English proficiency of law students has become an urgent requirement. However, the complex linguistic characteristics and high abstract nature of legal English pose many challenges in traditional teaching methods. This article focuses on analyzing the role of case-based learning in teaching legal English to students, thereby clarifying the mechanism of integration between language proficiency and professional competence. Through theoretical analysis and document synthesis, this study indicates that case-based learning contributes to the development of legal communication skills, critical thinking, and reasoning abilities in English within specific professional contexts. Simultaneously, this method enhances memorization, increases learning motivation, and improves the ability to apply knowledge to practice. The research results confirm that case-based learning is an effective approach, contributing to improving the quality of legal English training and meeting the requirements for developing legal human resources in the context of globalization.

Keywords: case-based learning; legal English; legal communication skills; critical thinking; legal reasoning; law education; international integration.

Nhận bài: 15/04/2026

Phản biện: 17/05/2026

Duyệt đăng: 21/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, tiếng Anh ngày càng khẳng định vai trò là ngôn ngữ chung trong các hoạt động pháp lý, đặc biệt trong lĩnh vực thương mại, đầu tư và hợp tác quốc tế. Đối với sinh viên ngành luật, việc thành thạo tiếng Anh pháp lý không chỉ là lợi thế cạnh tranh mà còn là yêu cầu tất yếu nhằm đáp ứng nhu cầu nghề nghiệp trong môi trường đa ngôn ngữ và đa văn hóa. Tuy nhiên, thực tiễn giảng dạy cho thấy tiếng Anh pháp lý là một lĩnh vực khó, đòi hỏi người học không chỉ nắm vững kiến thức ngôn ngữ mà còn phải hiểu sâu về hệ thống pháp luật và cách thức vận hành của các hoạt động pháp lý.

Trong khi đó, các phương pháp giảng dạy truyền thống vẫn chủ yếu tập trung vào việc truyền thụ kiến thức mang tính lý thuyết, thiếu sự gắn kết với bối cảnh thực tiễn nghề nghiệp, dẫn đến hạn chế trong việc phát triển năng lực vận dụng của sinh

viên. Điều này đặt ra yêu cầu cần đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát huy tính chủ động, tăng cường trải nghiệm và gắn học với hành.

Dạy học theo tình huống (case-based learning) được xem là một trong những phương pháp tiếp cận hiệu quả, cho phép người học tiếp cận kiến thức thông qua việc giải quyết các tình huống cụ thể, gắn với thực tiễn nghề nghiệp. Trong lĩnh vực tiếng Anh pháp lý, phương pháp này không chỉ giúp sinh viên hiểu sâu nội dung ngôn ngữ mà còn rèn luyện kỹ năng giao tiếp, tư duy pháp lý và khả năng lập luận bằng tiếng Anh.

Xuất phát từ những yêu cầu trên, bài viết tập trung phân tích vai trò của dạy học theo tình huống trong giảng dạy tiếng Anh pháp lý cho sinh viên, qua đó góp phần đề xuất hướng tiếp cận phù hợp nhằm nâng cao chất lượng đào tạo trong bối cảnh hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm dạy học theo tình huống (Case-based Learning)

Dạy học theo tình huống (case-based learning) là phương pháp tổ chức hoạt động dạy học trong đó người học tiếp cận, phân tích và giải quyết các tình huống gắn với thực tiễn nghề nghiệp hoặc bối cảnh giả định có ý nghĩa. Thông qua quá trình này, người học không chỉ lĩnh hội tri thức mà còn phát triển năng lực tư duy phản biện, kỹ năng ra quyết định, khả năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn và năng lực giải quyết vấn đề trong những điều kiện cụ thể. Phương pháp này đặc biệt nhấn mạnh vai trò chủ động của người học và tính gắn kết giữa lý thuyết với thực hành, qua đó góp phần hình thành năng lực hành nghề một cách toàn diện.

2.2. Đặc điểm của tiếng Anh pháp lý

Tiếng Anh pháp lý (Legal English) là một biến thể chuyên ngành của ngôn ngữ tiếng Anh, mang những đặc trưng riêng biệt về từ vựng, ngữ pháp và phong cách diễn đạt, nhằm phục vụ cho các hoạt động trong lĩnh vực pháp luật như lập pháp, hành pháp, tư pháp và giao dịch pháp lý quốc tế. Trước hết, về mặt từ vựng, tiếng Anh pháp lý sử dụng hệ thống thuật ngữ chuyên môn có tính chính xác cao, nhiều từ mang ý nghĩa đặc thù mà không thể suy đoán theo nghĩa thông thường, đồng thời tồn tại nhiều từ cổ (archaisms) như *hereby*, *therein*, *aforesaid* và các cụm từ Latin như *habeas corpus*, *bona fide*, góp phần tạo nên tính trang trọng và truyền thống của ngôn ngữ pháp lý. Bên cạnh đó, hiện tượng đồng nghĩa pháp lý và sử dụng cặp từ song hành (null and void, terms and conditions) cũng rất phổ biến nhằm đảm bảo tính đầy đủ và chặt chẽ về mặt nội dung.

Về mặt ngữ pháp, tiếng Anh pháp lý thường sử dụng các câu văn dài, cấu trúc phức tạp với nhiều mệnh đề phụ, nhằm diễn đạt chính xác các điều kiện, quyền và nghĩa vụ pháp lý; đồng thời ưu tiên thể bị động để nhấn mạnh hành vi hoặc kết quả pháp lý hơn là chủ thể thực hiện. Ngoài ra, việc sử dụng danh hóa (nominalization) và các cấu trúc phi cá nhân cũng góp phần tạo nên tính khách quan, trang trọng của văn bản pháp luật. Đáng chú ý, trong tiếng Anh pháp lý, các động từ tình thái như *shall*, *may*, *must* mang ý nghĩa quy phạm rõ ràng, thể hiện mức độ nghĩa vụ, quyền hạn hoặc sự cho phép, khác biệt đáng kể so với cách dùng trong tiếng Anh thông thường.

Về phong cách diễn đạt, tiếng Anh pháp lý hướng tới tính chính xác, rõ ràng và không mơ hồ, do đó thường sử dụng lối diễn đạt khuôn mẫu, lặp

lại thuật ngữ để tránh hiểu sai, đồng thời hạn chế sử dụng yếu tố cảm xúc hay sáng tạo cá nhân. Tính trang trọng, chuẩn mực và tính logic cao là những đặc trưng nổi bật, giúp đảm bảo hiệu lực pháp lý và khả năng áp dụng trong thực tiễn. Tuy nhiên, chính những đặc điểm này cũng khiến tiếng Anh pháp lý trở nên khó tiếp cận đối với người học, đòi hỏi người học không chỉ có năng lực ngôn ngữ mà còn cần hiểu biết về hệ thống pháp luật và bối cảnh sử dụng.

2.3. Vai trò của dạy học theo tình huống trong giảng dạy tiếng Anh pháp lý

2.3.1. Cơ chế tích hợp và phát triển năng lực ngôn ngữ – nghề nghiệp

Dạy học theo tình huống tạo ra môi trường học tập tích hợp, trong đó sinh viên không chỉ tiếp nhận tri thức ngôn ngữ mà còn đồng thời vận dụng vào các hoạt động mang tính nghề nghiệp. Thông qua việc xử lý các tình huống pháp lý cụ thể, người học phát triển đồng thời năng lực ngôn ngữ (linguistic competence), năng lực giao tiếp (communicative competence) và năng lực hành nghề (professional competence). Khác với phương pháp truyền thống vốn tách rời ngôn ngữ khỏi bối cảnh sử dụng, cách tiếp cận này đặt ngôn ngữ vào trong hành động, từ đó giúp sinh viên hình thành khả năng sử dụng tiếng Anh như một công cụ thực thi nghề luật.

2.3.2. Phát triển năng lực giao tiếp pháp lý trong bối cảnh thực tiễn

Một trong những giá trị cốt lõi của phương pháp này là tạo lập các bối cảnh giao tiếp giả định nhưng mang tính xác thực cao, cho phép sinh viên thực hành các hoạt động đặc thù như phỏng vấn khách hàng, tư vấn pháp lý, đàm phán hợp đồng hoặc tranh tụng tại phiên tòa giả định. Quá trình này giúp người học làm quen với các chuẩn mực giao tiếp chuyên ngành, bao gồm cách lựa chọn ngôn ngữ phù hợp với vai trò (luật sư, thẩm phán, khách hàng), mức độ trang trọng, cũng như cấu trúc lập luận đặc trưng của diễn ngôn pháp lý.

2.3.3. Thúc đẩy tư duy phản biện và năng lực lập luận pháp lý bằng tiếng Anh

Khi tham gia giải quyết tình huống, sinh viên buộc phải trải qua chu trình tư duy pháp lý gồm nhận diện vấn đề, phân tích dữ kiện, đối chiếu với quy định pháp luật và xây dựng lập luận bảo vệ quan điểm. Điều này không chỉ rèn luyện khả năng tư duy phản biện mà còn góp phần hình thành năng lực lập luận pháp lý (legal reasoning) bằng tiếng Anh – một yêu cầu cốt lõi trong đào tạo luật hiện đại. Đáng chú ý, việc diễn đạt lập luận

bằng ngoại ngữ còn đòi hỏi mức độ chính xác và logic cao hơn, qua đó nâng cao chất lượng tư duy của người học.

2.3.4. Tăng cường khả năng ghi nhớ và chuyển giao tri thức

Từ góc độ tâm lý học nhận thức, tri thức được tiếp nhận thông qua tình huống có tính ngữ cảnh thường được lưu giữ bền vững hơn so với học tập mang tính trừu tượng. Các tình huống pháp lý đóng vai trò như “neo nhận thức” (cognitive anchors), giúp sinh viên liên kết kiến thức ngôn ngữ với trải nghiệm cụ thể, từ đó nâng cao khả năng ghi nhớ dài hạn và vận dụng linh hoạt trong các bối cảnh mới. Đây là yếu tố đặc biệt quan trọng đối với tiếng Anh pháp lý, nơi mà việc sử dụng đúng thuật ngữ và cấu trúc mang tính quyết định.

2.3.5. Tác động đến động lực và mức độ tham gia của người học

Dạy học theo tình huống góp phần chuyển đổi người học từ trạng thái thụ động sang chủ động thông qua việc tham gia vào các hoạt động giải quyết vấn đề mang tính thực tiễn. Việc nhập vai, tranh luận và bảo vệ quan điểm tạo ra môi trường học tập tương tác cao, qua đó nâng cao hứng thú, động lực nội tại và mức độ gắn kết của sinh viên với nội dung học tập. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong bối cảnh tiếng Anh pháp lý thường được xem là khó và khô khan.

2.3.6. Giá trị đối với đào tạo nguồn nhân lực pháp lý trong bối cảnh hội nhập quốc tế

Trong điều kiện toàn cầu hóa và gia tăng các giao dịch pháp lý xuyên biên giới, năng lực sử dụng tiếng Anh trong hành nghề luật trở thành yêu cầu thiết yếu. Dạy học theo tình huống góp phần thu hẹp khoảng cách giữa đào tạo và thực tiễn bằng cách trang bị cho sinh viên các kỹ năng cụ thể như soạn thảo hợp đồng quốc tế, tư vấn pháp lý bằng tiếng Anh và tham gia đàm phán đa văn hóa. Qua đó, phương pháp này không chỉ nâng cao chất lượng đào tạo mà còn tăng khả năng thích ứng nghề nghiệp của sinh viên trong môi trường pháp lý toàn cầu.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục đại học theo hướng phát triển năng lực và đáp ứng yêu cầu hội nhập quốc tế, việc lựa chọn phương pháp giảng dạy phù hợp đối với tiếng Anh pháp lý có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Qua phân tích, có thể khẳng định rằng dạy học theo tình huống (case-based learning) không chỉ là một phương pháp sư phạm hiệu quả mà còn là một cách tiếp cận mang tính chiến lược trong đào tạo nguồn nhân lực pháp lý chất lượng cao.

Phương pháp này cho phép tích hợp chặt chẽ giữa kiến thức ngôn ngữ và kỹ năng nghề nghiệp, giúp sinh viên phát triển đồng thời năng lực giao tiếp, tư duy phân biện và lập luận pháp lý bằng tiếng Anh. Thông qua việc tiếp cận và giải quyết các tình huống mang tính thực tiễn, người học được đặt vào môi trường học tập gần với bối cảnh hành nghề, từ đó nâng cao khả năng vận dụng kiến thức, ghi nhớ sâu và chuyển giao hiệu quả trong các tình huống mới. Đồng thời, việc tăng cường tính tương tác, nhập vai và tranh luận cũng góp phần nâng cao động lực học tập, khắc phục tính khô khan vốn có của tiếng Anh pháp lý.

Đặc biệt, trong bối cảnh toàn cầu hóa và gia tăng các hoạt động pháp lý xuyên quốc gia, dạy học theo tình huống góp phần thu hẹp khoảng cách giữa đào tạo và thực tiễn, trang bị cho sinh viên những kỹ năng thiết yếu để tham gia vào môi trường pháp lý quốc tế. Đây chính là cơ sở quan trọng để nâng cao chất lượng đào tạo ngành luật, đáp ứng yêu cầu phát triển nguồn nhân lực có năng lực chuyên môn và khả năng hội nhập.

Tuy nhiên, để phương pháp này phát huy hiệu quả tối đa, cần có sự đầu tư đồng bộ về thiết kế học liệu tình huống, năng lực sư phạm của giảng viên và sự chủ động của người học. Trong thời gian tới, việc tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện và triển khai rộng rãi dạy học theo tình huống trong giảng dạy tiếng Anh pháp lý là hướng đi cần thiết và có ý nghĩa thực tiễn sâu sắc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- McKay, W., & Charlton, H. (2005). *Legal English: How to Understand and Master the Language of Law*. Pearson Education.
- Lynch, T. (2012). *Teaching Legal English: Approaches and Applications*. Cambridge University Press.
- Nunan, D. (2004). *Task-Based Language Teaching*. Cambridge University Press.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press.
- Swain, M. (2000). *The output hypothesis and second language learning*. In J. P. Lantolf (Ed.), *Sociocultural Theory and Second Language Learning*. Oxford University Press.